РІК ЗАЛОЖЕНИЯ 1893.
„СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 Grand St., Jersey City, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
(LIBERTY)
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.

Урядовий орган Українського Народного Союза — "SVOBODA" — Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXVI. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., четвер, 5-го грудня 1918. Ч. 145. VOL. XXVI. JERSEY CITY, N. J., Thursday, December 5, 1918. No. 145.

ПРЕЗИДЕНТ ВІЛСОН В ДОРОЗІ ДО ЕВРОПИ.

Українські війска приготовляють ся до облоги Львова.

Утворене нового всеросійського правительства під протекторатом аліянтів.

Правительства аліянтів рішили зажадати від Голяндії видачі бувшого німецького цісаря

ВІСТИ З УКРАЇНИ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on December 4, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

УКРАЇНСЬКІ ВІЙСКА ПРИГОТОВЛЯЮТЬ СЯ ДО ОБЛОГИ ЛЬВОВА.

Хочуть голодом змусити Поляків до здачі.

ВІДЕНЬ, 2. грудня. — **Подорожні, які тут прибули зі Львова, доносять, ЩО УКРАЇНСЬКІ ВІЙСКА РОБЛЯТЬ ПРИГОТОВАНЯ ДО ОБЛОГИ І ВИГОЛОДЖЕНЯ ГАЛИЦЬКОЇ СТОЛИЦІ, ЯКА ТЕПЕР НАХОДИТЬ СЯ В РУКАХ ПОЛЯКІВ.**

Українці мали вже відтяти зелізничі получення зі Львовом. Українці одержали значне скріплене від війск, які повернули з італійського фронту, щоби підняти наново боротьбу з Поляками.

Українці заперучують, неначе би вони були большевиками. Вони заявляють, що вони почувають ся бути в праві заняти столицю Галичини по упадку австро-угорської держави.

ЛЬВІВ ОПИНИВ СЯ В РУКАХ ПОЛЯКІВ.

ЛЬВІВ, 2. грудня. — **Місто Львів, столиця Галичини, опинило ся в руках Поляків по місяцях перемін і боротьби з Українцями.**

Між Жидами, які симпатизують з Українцями, заведено порядок.

Красному містови грозило знова знищене. Шкоди в середині міста обмежені на частинне знищене соймового будинку з причини пожару, висадженя у воздух зелізничої стації, будинку почтового і кількадесять камениць. В боротьбі згинуло мало осіб, але число ранених, передівсім між цивільними, є велике.

Положене в Галичині є подібне до положеня в австрійській републиці, лише правительство в Галичині є більше хитке. Деякі купці намагають ся навязати зносини з Чехами. Вони продають їм по високій ціні нафту, а з другої сторони старають ся спровадити угіль.

Всі змаганя Поляків стремлять до того, щоби здобути в Галичині контролю на політичнім поли, і в ролі панів ситуації приступити до мирової конференції.

ПОЛЬСЬКІ ВІЙСКА ЗАНЯЛИ МІСТА НА ВОЛИНІ.

Брехні Поляків на Українців і їх невдатні викрути.

(Після донесеня американського кореспондента нюйорського „Таймса", **Геральда Віліямса**).

БЕРНО (Швайцарія), 30. падолиста. — Добре поінформований Поляк, який стоїть постійно в зносинах з теперішним польським правительством, подав мені слідуючий звіт про теперішне положене в Польщі:

„Пілсудскі обіймив диктатуру і виконує власть сильною рукою. Його кабінет складаєть ся зі соціялістів і членів селянської партії з Морачевским, умірковани соціялістом і бувшим послом до віденського парляменту, на чолі. Кандидатура провідника галицьких соціялістів, Дашиньского, на премієра викликала велику опозицію і її залишено.

„Першим актом Пілсудского було увязнене 13 тайних большевицьких комітетів. Московські большевики відповіли на се увязненем польських представників в Москві. Лише Ледніцкі, який був під сю пору у Варшаві, находить ся в російській Польщі. Тут не було загалом жадних заворушень. Правительство має характер сильно радикальний, але крім заведеня 8-годинного дня праці і знесеня шляхотських титулів всі прочі суспільні реформи полишив до переведеня установчим зборам, які мають відбути ся в січни.

„Під теперішну пору в російській Польщі находять ся ще савети на пограничу минської і гродненської губерній; савети, зорганізовані німецькими жовнірами, поступають зовсім в большевицькім дусі, ділячи землю, рабуючи і мордуючи.

„Варшавське правительство зажадало від німецького правительства в Берліні, щоби воно безпроволочно відкликало з Польщі свої війска.

„Заворушеня в Галичині є головно ділом здеморалізованих польських жовнірів, які становили частину австрійської армії на східнім фронті. Покинені офіцирами і позбавлені карности та средств поживи, почали рабувати галицькі міста. А що майже всі склепи находять ся в руках Жидів, тому й сей рух прибрав протижидівський характер і його піддержували агітатори підозрілого походженя. Варшавське правительство зарядило строге доходжене і приобіцяло дати повне відшкодоване за всі втрати.

„В Галичині панують скомпліковані відносини, причім принцип самовизначеня, здаеть ся, є причиною заворушень. Се, що стало ся у східній Галичині, то причиною сього є смертні судороги австрійської монархії. Українці, які замешкують Галичину, були одиноким австрійським народом, який зголив ся на федеративний плян цісаря Карла. **(Се є очевидна брехня, бо голова українського парляментарного клюбу, др. Петрушевич, був одним з перших, який у віденськім парляменті заявив, що Українці не годять ся з пляном цісаря, а вслід за тим Українська Народна Рада у Львові проголосила цілковиту независимість українських земель від австро-угорського правительства. — Ред.).**

„Дорадники цісаря сказали йому, що галицькі Українці готові попирати проект цісаря, бо вони стоять в злих зносинах з київським правительством Скоропадського, яке вони підозрівають, що воно лише на позір є українське.

„Тоді вислано до Львова німецьких офіцирів в ціли зорганізованя українського війска і прогнаня польських офіцирів зі Львова. **(Се також брехня, бо Українці, здобувши власть у Львові, інтернували австрійського намісника, Гуйна. — Ред.).** Тимчасом австрійська держава перестала істнувати, чого Українці не спостерегли. Вони приступили до виконаня цісарського пляну, через що прийшло до боротьби з Поляками, які їх прогнали зі Львова і Перемишля.

„Коли прийшло до боротьби у Львові, хтось випустив з кримiналу всіх вязнів і се було причиною погрому Жидів. Коли Поляки здобули місто, арештували 1.500 мародерів (волоцюгів) і 60 покарали смертию. Установлено польсько-жидівський комітет до розслідженя погромів і оціненя шкоди".

Мій інформатор заявив, що Поляки держать під теперішну пору у своїх руках Львів і Перемишль, але він не розуміє, для чого вони се роблять, коли мирова конференція має порішити справу посіданя.

Я запитав його дальше, длячого Поляки заняли Володимир Волинський, Луцк і Ковель, які лежать на російській території.

„Для забезпеченя, — сказав інформатор — щоби на случай, коли би сю землю мав хтось одержати, вона була віддана Україні. Коли ся остання европейська справа буде полагоджена на національній підставі, тоді ми віддамо сі землі Україні. Коли ні, то задержимо їх при собі". (Польський інформатор признав ся вкінци, що Поляки неправно заняли українські землі, бо після національного принципу вони належать до України, але він, як видко, має надію, що мирова конференція не буде рішати українсько-польської справи після сього принципу, але після забаганки Поляків, які все ще мріють про „історичну" Польщу. — Ред.).

СИМПАТІЇ ЖИДІВ ДО УКРАЇНЦІВ ПРИЧИНОЮ ПОГРОМІВ.

Польські погроми поширюють ся також на инші міста східної Галичини.

ВІДЕНЬ, 27. падолиста. — **В наслідок протижидівського погрому Поляків у Львові сотки жидівських родин опинили ся без даху. Богато людий убито і ранено. Три церкви і 80 камениць спалено. В місті допускали ся Поляки масового рабунку. Протижидівські погроми поширили ся на захід аж до Ярослава, на полудне до Дрогобича. До погромів прийшло також в инших містах східної і західної Галичини.**

Жидівські звіти доносять, що причиною заворушень не був большевизм, але змаганя Поляків, щоби не допустити Жидів до переведеня принципу самовизначеня після програми президента Вілсона.

Безсторонні зрітелі твердять, що причиною погромів є те, що Українці в Галичині хочуть бути свобідними і позістати в злуці з Україною. У Львові Поляки творять більшість населеня, підчас коли в околиці Львова мають перевагу Українці. Львівські Поляки хочуть злуки з Польщею. Жидівське населене сьому противить ся. З тої причини Поляки ведуть супроти Жидів політику насильства.

Польські погроми в Перемишли.

СТОКГОЛЬМ, 28. падолиста. — **Віденська жидівська народна рада доносить про масакру Жидів в Перемишли.**

Брантінг і Мелер вислали в імени екзекутивного комітету шведської соціял-демократичної партії телеграму до польського премієра, Дашиньского, висказуючи бажане, що він ужие як найсильнійшого впливу, щоби запобігти дальшим насильствам, і заявляючи, що таке нелюдське поступоване загрожує опінії про польский нарід яко цивілізовану націю.

Румунські війска недалеко Коломиї.

ВІДЕНЬ, 3. грудня. — **На сході румунська армія війшла на Буковину і посунула ся аж під Коломию, над рікою Прутом.**

У Відни твердять, що румунська армія перейшла границі румунської области на Буковині.

(Вістка зперед кількох днів доносила, що українські війска заняли Чернівці, столицю Буковини. З повисше наведеної телеграми виходило би, що румунські війска відзискали цілу Буковину, а навіть заняли полудневo-східну частину Галичини).

В РОСІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on December 4, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

НОВЕ ВСЕРОСІЙСЬКЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО.

Аліянти мають дати йому охорону і оружну поміч.

ЛОНДОН, 2. грудня. — Телеграма зі Стокгольму доносить, **що переговори з представниками Росії довели до утвореня нового всеросійського правительства під протекторатом аліянтів. Нове правительство одержить також оружну поміч.**

Анґлійська фльота в Лібаві

КОПЕНГАГЕН, 3. грудня. — Нинішна телеграма з Берліна доносить, **що англійська фльота прибула вчера до Лібави, балтійської пристани в Курляндії.**

Большевики хочуть війти в переговори з аліянтами.

ЛОНДОН, 3. грудня. — Бувший большевицький посол в Англії, Борис Літвінов, прибув до Стокгольму, щоби **„розпочати мирові переговори з аліянтами"**, як се доносить телеграма зі Стокгольму.

„Ми хочемо мира і згодимо ся на уступки для аліянтів з виїмкою права вмішувати ся у внутрішні справи Росії", заявив Літвінов в розмові з кореспондентом. „Безпроволочне заплачене наших довгів є неможливе, але можна би предложити мораторію за обопільною згодою, признаючи торговельні і копальняні концесії аліянтам і віддаючи їм золото, яке находить ся тепер в посіданю держави.

„Опозиція російських селян проти большевицького режиму належить тепер до минувших річий".

Щодо страчень большевиками Літвінов заявив:

„Урядові рапорти виказують, що в Москві страчено за весь час лише 400 осіб, між тими 40% злочинців. Положене в Петрограді було значно гірше з причини браку одноцільности у власти".

Большевики орґанізують на весну сильну армію.

ЕКАТЕРІНБУРҐ, 24. падолиста. — Помимо розему оружа німецькі ґенерали позістали на становищах командантів большевицьких війск.

Чесько-словацький штаб одержав з боєвого фронту вісти, які вказують, що ґенерал Бліхер позістав надальше головним шефом большевицького ґенерального штабу, а ґенерал Ебергард головним командантом большевицької армії на самарськім або полудневім фронті. Їм до помочи стоять німецькі або мадярські ґенеральні штаби, які роблять приготованя до зорґанізованя **великої большевицької армії до операцій военних на весні.**

Після чеських інформацій **теперішна большевицька армія числить 227.000 жовнірів. 23 дивізій покликано на весну.**

Маючи проти себе таку армію і без помочи зі сторони аліянтів, а крім того при постійно грозячій небезпеці перерваня получення з Владивостоком, чеська армія опинила ся в такім положеню, що вона мусить або уступити зі Сибіри або одержати оружну поміч зі сторони аліянтів, зглядно від Злучених Держав. Одно або друге мусить наступити.

Одержано вістку, що скоро лише ґенерал Стефанік, міністер війни чесько-словацької републики, прибуде до Екатерінбурґа, **чеська національна рада і армія порішать, чи війну дальше продовжати, чи повернути через Владивосток домів.**

Президент сибірського парляменту, Авксентієв, в Хінах.

ВЛАДИВОСТОК, 1. грудня.— Авксентієв, президент російського провізоричного парляменту, і прочі російські міністри, яких диктатор Колчак прогнав з Росії, прибули під війсковою сторожию до Чанґхун в дорозі до Хін.

Підчас розмови з кореспондентом Авксентієв заявив, що лише інтервенція аліянтів виратувала його від смерти. Через шість днів держано його у вязниці. **Після його гадки увязнене його причинило ся до скріпленя впливу большевиків, бо воно потвердило головний большевицький аргумент, що демократія є мертва.**

Сотки тисяч полонених повертає з Німеччини.

ВЛАДИВОСТОК, 1. грудня.— Вісти з Челябінска доносять, що Чічерін, російський большевицький міністер загр. справ, одержав повідомлене, що величезне число на-пів виголоджених російських полонених зближаєть ся з Німеччини до Брянска, на шляху Київ-Москва, та що між Брянском і Тулою находить ся вже поверх 100.000 полонених.

СПРАВА МИРА.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on December 4, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

ПРЕЗИДЕНТ ВІЛСОН В ДОРОЗІ ДО ЕВРОПИ.

О год. 10-тій перед полуднем відіхав з Ню Йорку до Франції.

ВАШІНҐТОН, 3. грудня. — **Президент Вілсон і богато членів з його окруженя відіхали з Вашінґтону о год. 12.30 в ночи окремим поїздом до Ню Йорку, де на них чекає корабель „Джордж Вашінґтон", яким мирова делеґація відіде до Европи.**

НЮ ЙОРК, 4. грудня. — **НИНІ О ГОДИНІ 10-тій ПЕРЕД ПОЛУДНЕМ ВІДІХАВ ПРЕЗИДЕНТ ВІЛСОН КОРАБЛЕМ „ДЖОРДЖ ВАШІНҐТОН" З ПРИСТАНИ В ГОБОКЕН ДО ФРАНЦІЇ, ДЕ ВИСЯДЕ В ПРИСТАНИ БРЕСТ.**

МИРОВІ ПЕРЕГОВОРИ РОЗПІЧНУТЬ СЯ ДНЯ 20. ГРУДНЯ.

ПАРИЖ, 3. грудня. — Показуєть ся, що Німці не будуть всилі до умовленого часу, то є до 17. грудня, передати аліянтам 5.000 льокомотив, як се доносить париська часопись „Матен". Аліянти згодять ся правдоподібно на продовжене Німцям реченця. З тої причини спізнить ся отворене мирових переговорів, які не можуть розпочати ся скорше, аж доки Німеччина не сповнить всіх услівій розему.

Вступні мирові переговори розпічнуть ся правдоподібно 20. грудня при особистій співучасти президента Вілсона.

АЛІЯНТИ ЖАДАЮТЬ ВІД ГОЛЯНДІЇ ВИДАЧІ БУВШОГО НІМЕЦЬКОГО ЦІСАРЯ.

Вільгельм буде суджений яко морський розбишака.

ЛОНДОН, 3. грудня. — **Англійське правительство предложить голяндському правительству в імени правительств аліянтів жадане в справі видачі бувшого німецького цісаря, Вільгельма Гоґенцолерна,** як се доносить „Експрес".

Погляди правительства Франції і Італії є зовсім згідні в тій справі з поглядом правительства англійського. Також президент Вілсон мав виявити сей погляд.

Хоч між правниками аліянтів заходили деякі ріжниці щодо правних точок в тій справі, то на понеділковій конференції представників аліянтів в Лондоні запала однодушна ухвала зажадати від Голяндії видачі бувшого німецького цісаря, щоби він відповів за свої злочини.

Загальне переконане є, що Голяндія не буде ставити перешкод. Правною підставою жаданя видачі бувшого цісаря є закон, який відносить ся до піратів (морських розбишак), котрі є виняті зпід права охорони.

В НІМЕЧЧИНІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on December 4, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

АЛІЯНТИ ВИСЛАЛИ НІМЕЧЧИНІ УЛЬТИМАТ.

Німці сподіють ся, що аліянти обсадять Німеччину.

ЛОНДОН, 3. грудня. — Телеграма з Берліна **потверджує, що німецьке правительство одержало від аліянтів ультимат, в якім застережено 24-годинний реченець на відповідь.**

Сказано, що Матіяс Ерцберґер заявив, що Німеччина доставить всі 5.000 льокомотив, скоро лише вони будуть направлені.

Німецькі часописи, подаючи вістку про ультимат, висказують, що нема надії на продовжене розему та що аліянти правдоподібно обсадять Німеччину.

НА БАЛКАНІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on December 4, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Чорногорці скинули з престола короля Николая.

ЛОНДОН, 2. грудня. — **Скупштина** (чорногорський парлямент) **скинула з престола короля Николая,** як се доносить телеграма з Праги.

Акт скиненя з престола обіймає також родину короля. Ухвала була принята на засіданю в пятницю. Скупштина заявила ся за злукою зі Сербією під королем Петром.

(Николай І. вступив на престол 1860 р. До 1910 р. мав він титул князя, доперва в 1910 р. з нагоди його 50-літного пановання скупштина надала йому титул короля. Николай є батьком осмеро дітий: трох синів і пятьох дочок. Друга дочка була подружена з вел. князем Николаем Николаєвичом, а трета є жінкою теперішного короля Італії. Родина Николая, яка виводить ся від Петровича Негуша, засідає на чорногорськім престолі від 1697 р.).

SVOBODA (LIBERTY)

…e Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street Jersey City, N. J.

ESTABLISHED 1893

JOSEPH STETKEWICZ, Chief editor
ANDREW SAWKA, Business manager.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of October 3, 1917, authorized, July 31. 1918.

SUBSCRIPTION: United States:		ПЕРЕДПЛАТА в Злучених Державах:	
1 year	$3.00	на рік	$3.00
6 months	$1.75	на пів року	$1.75
3 months	$1.00	на 3 місяці	$1.00
to Jersey City and to foreign countries:		В місті Jersey City і за границю:	
1 year	$3.50	на рік	$3.50
6 months	$2.00	на пів року	$2.00
3 months	$1.25	на 3 місяці	$1.25
Single copy 3 cents.		Поодиноке число 3 центи.	

За кожду зміну адреси платить ся 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Число телефону 498 Montgomery.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda".
При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

За всі оголошеня поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає.

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS — MEMBERSHIP LABEL

ПРЕЗИДЕНТ ВІЛСОН В ДОРОЗІ ДО ЕВРОПИ.

Вчера, дня 4. с. м., досьвіта президент Вілсон виїхав з Вашінгтону до пристані в Гобокен, Н. Дж., відки відїхав до Европи кораблем Джордж Вашінґтон, який перед війною належав до німецької корабельної компанії „Північно-німецького Ллойду".

З президентом Вілсоном поїхали другі американські мирові делеґати, а також богато визначних учених знавців і урядників для праць в комісіях і в американськім мировім департаменті в Парижи.

Мирова делеґація президента Вілсона повезла зі собою **готові, докладно прослїджені та оброблені науково матеріяли для порішеня усїх і усяких спірних справ усїх народів і держав в Европі.**

Нема найменьшого сумніву, що сї матеріяли зібрані і уложені безсторонно та що вони дають запоруку, що американська делеґація буде на мировій конференції вести справи уміло, з повним знанем і розумінем справ та цїлком справедливо.

Американські Українцї радіють, що Злучені Держави не тільки, що будуть брати участь в мирових переговорах в Парижи, але що виступлять під проводом найбільшого лїдера демократії сьвіта, якого голос має найбільше значінє і силу, а також що під проводом президента Вілсона правительство Злучених Держав так знамените приготовило програму мирових переговорів і самого мирового договору, що голос американської делеґації буде голосом найсильнїйшим, найповажнїйшим і таким, якого не будуть всилі збити старосьвітські заскорузлости засніділих і назадницьких держав і народів в Европі.

Президент Вілсон, його мирова делеґація і програма та праця — се найбільша надія поневолених народів, а між ними народу українського.

ПРОМОВА ПРЕЗИДЕНТА ВІЛСОНА В КОНҐРЕСІ.

В понедїлок о годині першій в полудне президент Вілсон виголосив на спільнім засїданю конґресу довгу промову, в якій вказав на головні задачі американської домашної і заграничної полїтики.

Президент Вілсон у справі мира заявив, що його присутність на мировій конференції є його найважнїйшим обовязком під теперішну пору. Його задачею на мировій конференції буде перевести в дїло високі ідеали американського народу, за які бороли ся американські війска проти автократичних центральних держав.

Про задачі мирової конференції президент Вілсон говорив так:

„Користаю з нагоди, щоби подати до відома конґресови, що маю намір удати ся до Парижа в цїли вияснення представникам держав, які разом з нами вели війну проти центральних держав, головних точок мирового договору. Я є сьвідомий трудностий, які будуть мати місце, коли я якраз під сю пору опускаю край. Але до рішеня, що моїм найголовнїйшим обовязком є удати ся там, приневолили мене розважуваня, які, думаю, є однакові з вашими.

„Правительства алїянтів приймили головні підстави мира, які я предложив дня 8. січня в конґресі. На ті услівя пристали також і центральні держави. Обі сторони жадають собі моеї особистої поради при їх поясненю і приміненю. Тому є воно дуже пожадане, щоби я уділив своєї поради, аби виявити справедливе жадане нашого правительства без ніяких еґоїстичних намірів, якого полагоджене вийшло би на користь всїм інтересованим народам.

„Мирова угода, яка має бути заключена, є так великої ваги для нас і для цїлого сьвіта, що я не знаю жадного інтересу анї справи, які можна би поставити понад те.

„Надію ся, панове з конґресу, що при сповнюваню так важних задач, які мене чекають за морем, де я буду старати ся бути правдивим і вірним речником принципів і ідей нашого краю, ваше однодушне підперте додасть менї відваги і сили. Я знаю, як тяжкий обовязок я взяв на себе і я вповні є сьвідомий тяжкої відповідальности.

„Виконуючи се післанництво, я не можу мати ніяких особистих гадок анї цїлий. Іду там, щоби як найліпше причинити ся до розвязаня спільних питань, помагаючи при нарадах з прочими представниками союзних держав. Числю на вашу ввічливу терпеливість і захоту. Доступ до мене все отвертий. Кожда ваша рада або услуга, якої би ви від мене домагали ся, буде передана менї каблем або бездротним телеґрафом, і я буду почувати ся щасливим, коли зможу бути постійно в контактї з важними справами нашої домашної полїтики. Я буду старати ся можливо як найбільше скоротити свою неприсутність і надію ся повернути зі спокійною совістию, що високі ідеали, до яких стремить Америка, удало ся перевести в жите".

* * *

З домашних справ, себто внутрішних справ Злучених Держав, президент Вілсон вказав на отсї:

На потребу ухваленя полїтичної рівноправности женщин.

На потребу ужити істнуючі державні інституції для повоєнної перебудови промислових і торговельних зносин.

На потребу забезпеченя публичних робіт для жовнїрів, що вернуть ся з Европи, а не будуть мати занятя.

На скоре визначене податків на сей рік і два слїдуючі і потребу зменьшеня податкового тягару, який війна тепер наложила була на нарід.

На виконане трирічної програми будови морської фльоти.

На справу державної контролї зелїзниць.

На справу роздїлу сирих матеріялів із Злучених Держав для заграниці.

І вкінци на справу ратифікації договору з Коломбією.

ЧЛЕНИ АМЕРИКАНСЬКОЇ МИРОВОЇ ДЕЛЕҐАЦІЇ.
(Від лївої до правої руки: **ґен. Бліс,** секретар загр. справ **Ленсінґ,** президент **Вілсон,** полковник **Гавс, Генри Вайт**).

БЕЗСИЛЬНА ЗЛОБА „НАРОДНОЇ ВОЛЇ".

„Народна Воля", а властиво її редактор пан Стечишин, ідучи на слїпо за паном Січинським і його промахами, заліз в таке компромітуюче положене, з якого не може вилїзти.

Пан Стечишин вже повинен був пізнати, що як дальше буде тримати ся тих полїтичних промахів пана Січинського, то компромітація буде ще більша і шкода для старого краю буде ще більша.

Однак у своїй загорілости і ненависти до полїтичних противників він не бачить того, що творить пан Січинський і що спричиняє він, коли підпирає роботу пана Січинського.

Се засліплене не дає йому добачити, що хоч „Свобода" і У. Н. Комітет його полїтичні противники, то мимотого вони роблять таку народну роботу, яку повинні; яку робить український нарід в Галичинї і яка є одинока для оборони і ратунку старого краю.

Се засліплене не дає йому добачити, що „Свобода" і У. Н. Комітет мусять направити се лихо, якого натворив пан Січинський у своїй молодечій нерозвазї „на спілку" з вшехполяками.

Се засліплене не дає йому добачити тої простої правди, що то одинока дорога, якою повинна йти українська іміґрація в Злучених Державах; що вона не може і не сьміє шкодити полїтиці українського народу в Галичинї, але мусить йому помагати.

Се засліплене пана Стечишина доводить його до божевіля, бо він готовий спричинити старому краєви і найбільшу шкоду, аби тільки „полїтика" пана Січинського була на верху.

* * *

Однак не маючи жадних арґументів, аби оборонити молодечу „полїтику" пана Січинського, він пробує помогти свому опікунови уличним батярством. Уявляє собі, що сидить пяний в коршмі та що його читачі також сидять пяні в коршмі, і виписує батярські прізвища і лайки на адресу членів У.Н.Комітету.

Та се тільки безсильна злоба.

Члени У. Н. Комітету зовсїм не дбають про се, чи пан Стечишин напише про них так як чоловік чи так як батяр з коршми. Від пана Стечишина, звісного канадійського „писателя", всего можна сподїватись.

Він „не позволяє" членам У. Н. Комітету вести української полїтики в Злучених Державах, бо на те він сюди приїхав з канадійської „ради сїмох" пана Крата, аби вести тут полїтику. Крім себе позволяє ще пану Січинському вести „полїтику". Оба вони, каже, „вроджені полїтики" і того талану ніхто їм з рук не відбере. А з такими „вродженими полїтиками" ніхто не може мірятись і ніхто без їх позволеня і без їх згоди не може вести полїтики.

Се не жадна байка анї казка. Ті оба паничі по правдї так думають і таке проповідують.

Однак в короткім часї вони переконають ся, що то їх дурна байка. Нарід скаже їм, що вже досить дїточої забавки і вони зі своєю „полїтикою" мусять забратись там, відки прийшли.

* * *

Члени У. Н. Комітету зовсїм не побивають ся за гонорами анї за славою; анї не кричать, що вони великі полїтики.

Одно, що вони хотять, се — **працювати.** Вони працюють і хотять працювати. Вони не вважають себе жадними лїдерами, але звичайними **робітниками.**

Як загал пізнає, що їх робота **чесна, щира і народна,** то тимсамим загал признає їх полїтику.

Члени У. Н. Комітету не хотять, аби їх признавано за лїдерів. Вони гонори лишать пану Стечишинови і Січинському, бо тим панам ходить о се. **Члени У. Н. Комітету хотять, аби признано їх працю і більш нїчого.**

Члени У. Н. Комітету не хотять жадної партійної полїтики. Вони хотять загально-народної полїтики. **Вони хотять злучити всї українські орґанізації в Злучених Державах до спільної праці. Вони хотять, аби цїлий нарід зорґанізував ся і станув до спільної праці. Вони не хотять верховодити над загалом, але хотять доложити праці, аби цїлий загал, без огляду на якінебудь ріжниці, зорґанізував ся до спільної праці.**

А та спільна праця має бути тільки для помочі і для ратунку Галичини перед польськими замахами.

Як би у тих двох молодих паничів, Стечишина і Січинського, не було засліпленя і безсильної злоби, а трошки зрозуміня для справи загально-народної, то вони самі приступили би до спільної праці, а покинули би пусту кириню і дурне файтерство.

Але видно того вони не зроблять, поки не зрозуміють, що цїлий загал проти їх „полїтики", а специяльно, поки члени У. Р. Союза їм того виразно не скажуть, що тої їх „полїтики" більше не стерплять.

ЯК НАПРАВИТИ ШКОДУ, ЗАПОДІЯНУ ПОЛЇТИКОЮ ПАНА СІЧИНСЬКОГО?

Український загал мусить поставити отсї рішучі домаганя пану Січинському:

1. Щоби заявив публично в ґазетах українських і американських (в анґлїйській мові), що заяву про „спільну акцію" з вшехполяками проти постанови українських установчих зборів у Львові зробив сам, на власну руку, однак тепер з уваги, що український загал в Америці стоїть при постанові українських установчих зборів у Львові, він піддаєть ся волї загалу і відкликує свою заяву, зложену на руки вшехпольсько-шляхотського Комітету Народового Польського.

2. Щоби заявив публично в ґазетах українських і американських (в анґлїйській мові), що виступає з „юнії середної Европи" з причини, що там є представник Угро-руської Народної Ради, котра заявилась за злукою угорської Руси з Чехо-Словаччиною, всупереч рішеню угорської делеґації на українських установчих зборах у Львові, дня 24. жовтня с. р., яка там заявилась за злукою угорської Руси з братною галицькою і буковинською Україною.

3. Щоби заявив публично в ґазетах українських і американських (в анґлїйській мові), що сей мітінґ, який він скликує собі до Вашінґтону, не є всеукраїнським соймом, анї конґресом, анї зїздом, а тільки мітінґом маленької фракційної орґанізації під назвою „Федерація Українців в Злучених Державах", яка є соціялїстичною і не має права говорити іменем цїлого українського загалу в американській републиці.

Такі заяв[illegible] Січинський повинен їх зложити як найскорше.

ПОМОЖІМ ВІТЧИНІ.

(Допись з Філядельфії).

Як довідуємо ся з телеґрам, то на галицькій Україні розпочалась боротьба з нашим відвічним ворогом; боротьба, котра потягнеть ся довгий час, в котрій поплине богато української крови і в котрій богато наших батьків і братів покладуть свої голови за волю і свободу свого народу.

Неодин з нас, переживаючий тепер в Америці, коли би був у старім краю, станув би в ряди української армії, тої армії, яка рекрутуєть ся з самих добровольців, а до якої вступають не тільки мущини, але і жінки наші, котрі загартували ся в біді через тих кілька лїт воєнної заверухи. Боротьба, яка тепер там провадить ся, не є війною, яку веде одна держава з другою державою, до якої воюючі є приготовані, мають буджет на покрите всїх воєнних видатків, мають учених ґенералів, котрі стоять на чолї армій і поступають у битвах пляново і т. п. Тут стають до боротьби народні маси, без відповідного зоруженя, і бють ся з ворогом таки по своїх власних містах і селах, не даючи видерти собі з рук своєї рідної землї, на котру ворог так острить свої зуби.

Переживаємо важну хвилю, якої ще не було в нашій історії. Се хвиля, на котру ми не можемо дивитись байдужно, із заложеними руками. Ми не можемо бути рівнодушні тодї, коли в нашім рідним краю наші рідні братя в голодї і холодї стають до порахунку з тими, котрі нас душили через кількасот лїт і ще й далї мають охоту держати нас кріпко в своїх окровавлених руках. Але наш нарід знає польські гаразди і не дасть себе так легко здушити. Він скорше поляже, ніж позволить шляхті над собою панувати.

Щоби боротись, до сего потрібно не тільки людий, але ті люди потребують їсти і одягнути ся, потребують амуніції і инших воєнних приладів, а на то всьо потрібно гроший, бо без гроший боротьби нема. А що наш нарід на гроші не богатий, то нема що два рази говорити.

Наші вороги, без ріжниці на партійні погляди, збирають міліони по всїх закутках Америки; збирають і по костелах і по соціялїстичних мітінґах та висилають за море на відбудоване „ойчизни".

А що-ж ми, американські Українцї?

Що ми зробили для своєї вітчини за час чотиролїтної війни? Чи маємо ми що післати на поміч нашим землякам?

І коли за місяць, за два зачне курсувати почта і наші старокраєві братя зажадають від нас помочи і порахунку за чотиролїтну нашу дїяльність, то що ми їм скажемо і що їм пішлемо?

Вправдї ми устроювали протестаційні віча, ухвалювали резолюції, підписували декларації і бавились полїтикою розмаїтого ґатунку, але з того всього їм буде стільки пожитку, що з торічного снїгу...

Вони потребувати-муть гроший!

Були часи, коли ми збирали на розмаїті старокраєві цїли і справдї деколи назбирали навіть поважну суму, але тодї був цїлком инший час; тодї справи не були такі наглячі і важні як теперішні, і такі суми так богато не помогли би.

Тут потрібно взяти ся до дїла з цїлою енерґією, не лишити ні одного Українця, котрий не дав би найменьше пять долярів яко одноразовий народний податок. Треба зібрати як найбільше гроший і то в короткім часї, бо хвиля пекуча і на відкладане нема часу!

Маємо кілька українських запомогових орґанізацій з великим числом відділів, розкинених по цїлій Америці. Маємо богато парохій, маємо і полїтичні тїла — „Український Народний Комітет" і „Федерацію Українців". Нехай кожда з них завізве своїх членів до праці; нехай кождий сьвященик завізве своїх парохіян, а добре дїло піде швидко і гладко.

Не дивім ся на партійні непорозуміня, не оглядаймо ся на чужу поміч, якої нїколи не буде, а станьмо всї до роботи і покажім, що ми не тільки словом, але і дїлом вміємо постояти за свій рідний край.

Дехто може скаже, що от незадовго зїдуть ся люди на мирові переговори, подїлять краї та поназначують для них границї і так буде, як там зроблять. Але чи тодї наш край не буде потребувати помочи?...

Ми знаємо, що галицька Україна зруйнована; дороги понищені; люди не мають худоби, щоби бодай ложку молока мали; не мають чим свого клаптика землї зорати. А тут надходить люта зима; люди не будуть мати кавалка чорного хлїба і не буде в що одягнути ся. А скільки там є вдів і сиріт, котрих батьки і мужі погибли на війнї, а котрим ми не можемо позволити без часу загибати.

Я від себе складаю $50 (пятьдесять долярів), яко одноразовий народний податок на „Фонд народний" і відсилаю сї гроші на руки касіера Українського Народного Комітету, о. Підгорецького. Взиваю український загал, аби подумав над такою важною справою.

Н. Росолович.

P. S. Коли є люди настроєні ворожо до Українського Народного Комітету, то сї люди можуть засилати гроші на руки Федерації, або на руки запомогових орґанізацій, бо гроші і так підуть на тусаму цїль; тільки щоби як найбільше зібрати.

ОГОЛОШЕНЯ А ЧАСОПИСЬ.

(Допись з Філядельфії).

Правда, що не часто чуємо нарікаия в часописях, що та або друга українська часопись поміщує забогато оголошень, однак знаходять ся серед нас люди, які не раді бачити оголошень в часописи, не лише чужих, але навіть українських. Після думки тих одиниць кожда українська часопись повинна бути заповнена лише новинками, науковими статями і цікавими оповіданями.

Для одиниць з такою думкою така система редаґованя часописи є найліпша і найпожиточнїйша. Система, якою послугують ся нинї не лише українські часописи, але кожда часопись, від тижневника до наймодернїйшого дневника, не є, по їх думці, практична і корисна.

Найперше всего, щоби справу ясно можна зрозуміти, кождий з нас, хто публично виступає з такою критикою, мусить розуміти, що таке часопись.

Може декому буде дивно читати такі слова, бо ми віримо, що кождий з нас аж надто розуміє, що таке часопись. Ми розуміємо, що часопись є на те, аби подавати новинки, статї, оповіданя і т. п. Ми на се платимо десять центів місячно до орґанізації, або платимо річну пренумерату, як не є членами орґанізації. Так ми розуміємо часопись і її задачу.

Але ми того не розуміємо, що часопись друкуєть ся не лише на те, аби подавала новинки, статї і оповіданя, але також і на те, аби поміщувала й оголошеня.

Ми не розуміємо того, що ґазета є не лише полїтичним репрезентантом нації, але таксамо є і репрезентантом економічним. Нам може нїколи не прийшло на думку, що наші економічні вороги так пильно переглядають оголошеня в наших часописях, як вороги полїтичні переглядають статї полїтичні, бо після українських оголошень вони міряють нашу економічну і фінансову силу. Та на жаль анї українські бізнесмени анї українська суспільність не можуть вирозуміти добре тої важної справи.

Друга причина є та, що часопись, котра поміщує совісні оголошеня, робить такусаму прислугу загалови, як би поміщувала статї або оповіданя. Тільки пригадаймо собі, скільки разів ми самі шукали за оголошенями, потрібними для нашої справи. Скільки то разів ми самі поміщували оголошене в якійсь справі.

Заперечене оголошень в тій або другій часописи було би найбільшим гріхом супроти українських бізнесменів. Ми мусимо розуміти, що український бізнесмен в місті Ню Йорку, Філядельфії або Шікаґо не може листовно анї иншим способом повідомити Українців в других місцевостях, що в тім або другім місті є український бізнесмен або ґрупа бізнесменів. Вони послугують ся часописию. Власне тільки через часопись можуть українські бізнесмени повідомити українську суспільність про свої бізнеси і підтримувати той народний клич „свій до свого".

Оголошенями український бізнесмен не лише збудовує власний бізнес. Він помагає тисячам українських еміґрантів, бо охоронює їх перед визиском несовісних аґентів, а заразом і помагає фінансово часописи в її видатках. Чи маємо ми заперечити ті привілеї українським бізнесменам і українському загалови? Всї другі народи не заперечують, а власне заохочують своїх бізнесменів оголошувати свої бізнеси, а суспільність заохочують читати ті оголошеня і використувати їх.

В теперішнім часї, коли Україна стала власним управителем свого краю, нам треба як найбільше підпирати той наш клич „свій до свого". Нам потреба як найбільше українських бізнесменів. До того нас кличе не лише наш патріотизм, але ще більше кличуть нас наші економічні і фінансові обставини.

А врешті ми помилимо ся дуже, як позіставимо наші українські часописи на ласку самих тільки членів і передплатників. Хто знає хоть вчасти видатки, які забирає за собою видавництво часописи в теперішнім часї, той повірить, що на самій тільки членській десять-центовій вкладці жадна часопись не може істнувати. Се є неможливе. А припустім, що було би можливим, то все таки часопись без оголошень мала би дуже мале значінє.

Коли ми бажаємо бачити більше новинок і наукових статий, ніж дотепер поміщували наші часописи, так на се є рада. Побільшім наші часописи з чотирох на вісїм або десять сторін. Замісць заперечувати українським бізнесменам їх найважнїйші привілеї, ми робім противно: заохочуймо всїх українських бізнесменів, аби вони оголошували свої бізнеси як найбільше, а український загал аби їх читав і використував. Таким дїлом ми збудуємо велике число українських бізнесів, піддержимо той наш народний клич „свій до свого" і зможемо витворити сильнїйшу пресу.

Ми не повинні забувати, що бізнесмени кождої нації є найважнїйшим тїлом краю. Після того важного тїла другі народи осуджують силу економічну і фінансову.

Америка є найбогатшим краєм не тому, що тут є богато народу або землї. Вона є найбогатша тому, бо має найбільше число великих бізнесменів. А чи бачив коли хто з нас анґлїйську часопись без оголошень? Чи чув хто з нас, або читав, що якийсь Американець пропонував, аби заперечити поміщувати оголошеня? Але ми читали богато разів, що Американцї заохочували своїх бізнесменів оголошувати свої бізнеси як найбільше. Робім і ми так.

А. Пашук.

Еґоїстом є той мущина, котрий надієть ся, що женщина пошлюбить його лише задля нього самого.

Коли іґноруєш власні блуди, то віриш лише собі, а більше нікому.

Що мущина зробив, женщина хоче се зробити.

Коли клопіт іде спати, не крути годинник, аби він дзвонив.

Зробиш правдиве добродійство, коли отвориш серце, а замкнеш уста.

Війна скінчила ся

в короткім часі комунікація до старого краю буде о-
творена, а тоді звертайтесь зі всіма справами лише до

АМЕРИКАНСЬКО-УКРАЇНСЬКОГО БЮРА

в ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

одинокого українського заінкорпорованого товариства в стейті Пенсильванія. — ВИСИЛАЄМО ГРОШІ ПІД ЦІЛКОВИТОЮ ГАРАНЦІЄЮ. — ПРОДАЄМО ШИФКАРТИ і полагоджуємо всі справи ґрунтові. Напишіть лист або картку нині а отримаєте точні інформації.

AMERICAN UKRAINIAN BUREAU, Inc.,
...3 S. CONESTOGA STREET, PHILADELPHIA, PA.

Не дайтесь обдурювати

Ми хочемо захоронити наших приятелів і костумерів від лихого наслідовництва,

Істнує ЛИШЕ ОДИНОКИЙ ПРАВДИВИЙ

Bulgarian Blood Tea

який має отсю торговельну марку з підписом

Тисячі родин вратувалось від іспанської інфлюенци, грипу і грізного запаленя через уживане сего лічничого чаю сего дару природи для людий. Зладжений з корінців, кори, листків, зерен, ягід і цьвітів. Він прочистить і збогатить кров, обновить і злагодить жолудок, управильнить кишки, усуне отрую з нирок і скріпить тіло для відбитя атаку бацилів недуги.

Болгарський Чай на кров продаєсь у великих для родини коробках на 5-місячне лічене по $1.25 з почтовою доплатою і обезпекою, або 5 коробок за $5.25, або таки вишлемо на C. O. D. за доплатою 10 цнт. Адресуйте всі листи до 145

H. H. VON SCHLICK, President.
MARVEL PRODUCTS CO.,
29 Marvel Building, Pittsburgh, Pa.

ХТО ВІДСТУПНИК?

(Допись з Дітройт, Міш.)

Як звісно, останними часами в Парижи, у Франції, зорганізовано тамошними Українцями Українську Національну Раду для оборони України.

В числі 128. „Свободи" з 26. жовтня б. р. є поміщені два письма від згаданої висше організації, з яких довідуємо ся її цили.

В письмі з 7. вересня б. р., в якім Українська Національна Рада в Парижи звертаєть ся за посередництвом „Свободи" до загалу Українців в Злучених Державах, читаємо між иншим, що цілию Української Національної Ради в Парижи є:

1. **Обєднати щирих Українців проживаючих на французькій землі, і перевести їх статистику.**
2. **Представити аліянтам, що Українці є ворогами Німеччини й Австро-Угорщини.**
3. **Боротись проти німецького впливу на Україні.**
4. **Вивідуватись про дійсні відносини на Україні і видавати українську часопись в Парижи для інформованя французького народу про сі відносини (для сього треба богато гроший).**
5. **Помагати нашим братям емігрантам, проживаючим у Франції, морально і матеріяльно (для сього теж треба богато гроший).**

° ° °

Отже, як бачимо, то наміри Української Національної Ради в Парижи є чесні і тому У. Н. Рада в Парижи вповні заслугує на се, аби її підперли також Українці з Америки. Тому то й добре, що редакція „Свободи" згодила ся приймати від Українців в Америці членські вкладки і висилати їх в міру напливу до Української Національної Ради в Парижи.

На відповідь на цінні письма У. Н. Ради з Парижа і на поміщений в „Свободі" з 29. жовтня б. р. оклик Українці в Америці де по змозї складають членські вкладки для У. Н. Ради в Парижи, висилаючи їх на адресу часописи „Свобода". Та, на жаль трафляють ся між нами Українці, які при помочи своєї часописи старають ся всіми способами шкодити згаданій висше справі У. Н. Ради. Се не жарти, а дійсність.

Мало ще, що сї людці ніякої членської вкладки для У. Н. Ради в Парижи не посилають, але до того всього вони ще називають відступниками від свого рідного народу тих щирих і доброї волі Українців, які посилають свої членські вкладки до Української Національної Ради в Парижи.

Про се може наглядно переконати ся кождий з нас, коли візьме до рук число 141. часописи „Народна Воля" (з 28. листопада б. р.) і перечитає поміщену в ній статю п. з. „На поміч Українці!", яку то статю написав предсідатель заморської головної організації, Українського Робітничого Союза, п. Осип Заплатинський.

Апелюючи за жертвами на уряджене сойму, який скликує Федерація, п. Осип Заплатинський між иншим пише у своїй статі ось-так:

„Не дивім ся на тих відступників, що посилають свої пятки чи десятки до Парижа тоді, коли тут потрібно більше і тут можемо зробити більше.

„Не дивім ся на ренеґатів.

„Вони є в кождім народі, але не від них справа залежить".

Кождий, хто перечитає наведені висше слова в формі осторогн п. Осипа Заплатинського, наглядно переконаєть ся, що тими „відступниками" по думці п. Осипа Заплатинського не є ніхто инший, як тільки і єдино ті Українці, що посилають свої членські вкладки до Української Національної Ради в Парижи.

Ми лише можемо цілком певно сказати, що п. Осип Заплатинський дуже помиляєть ся, коли він думає, що при помочи своєї клевети осягне бажаний ним успіх. І ми віримо, що Українці в Америці дадуть належиту відплату тим клеветникам, які шкодять чесним намірам Української Національної Ради в Парижи в її щирій праці для добра України. Бо не той відступник від свого рідного народу, хто посилає свою лепту на цили У. Н. Ради в Парижи, а **той**, хто агітує проти висилки жертв на такі цілі, які проголосила У. Н. Рада в Парижи у своїй програмі.

Пан Осип Заплатинський повинен тямити, що любов вітчини виключає нікчемну роботу. Оклеветуване і виливане помий на людий, які посилають свої пятки і двайцятки до Української Національної Ради в Парижи, не є жадною чесностю зі сторони п. Осипа Заплатинського.

Аби агітувати проти висилки жертв для У. Н. Ради в Парижи, на се не треба мати великих здібностий; тут вистарчить самий нікчемний характер.

Андрій Блащук.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА.

Тов. Укр. Амер. Горожан повідомляє всіх своїх членів, що мітінг відбудеть ся в першу неділю по першім, т. є. дня 8-го грудня с. р., о год. 2-гій пополудни в льокали тов-а, 822 Норт Френклін ул. До полагодженя суть важні справи, як вибір кандидатів на уряд тов-а на рік 1919 і инші. 145

Т. Гришей, предс.;
С. Штогрин, касієр;
М. Рибак, писар.

HON. LESLIE M. SHAW

бувший член державного кабінету яко

секретар скарбу

і бувший говернор стейту Айова

поручає Nuxated Iron

по особистім уживаню сего средства.

Dr. James Francis Sullivan, бувший лікар в Bellevue Hospital (Outdoor Dept.), в Ню Йорку, висловлюєсь з признанем о заяві секретаря Шава, яка говорить: Є тисячі ослаблених, нервових, вичерпаних людий, котрі якраз потребують такий препарат як Nuxated Iron, який скріпив би їх, однак вони не знають що взяти. Тому заява секретара Шава повинна послужити за вказівку, що людям треба дати певну раду в сім зглядї.

Покликуючись на заяву секретаря скарбу Леслі М. Шава, котрий зізволив на публичне уживане його заяви про Nuxated Iron, др. Джеймс Франсіс Сулліван, бувший лікар шпиталя Белвю в Ню Йорку і шпиталя Вестчестер повіту, сказав:

„Є тисячі ослаблених, нервових, вичерпаних людий, котрі якраз потребують такий препарат як Nuxated Iron, який скріпив би їх, однак вони не знають що взяти. Ся заява секретаря Шава про се знамените средство безпеечно причинить ся до уділеня людям бажаних ними інформацій". Так говорить др. Джеймс Франсіс Сулліван, бувший лікар шпиталя Белвю в Ню Йорку і шпиталя Вестчестер повіту. „Секретар Шав є широко звісний, а його щира воля і повага є без сумніву. Тому подане його заяви до публичного відома повинно викликати як найбільше довіре у цілого загалу і повинно служити як переконуючий доказ правдивости прикмет сего средства.

„Опис препарації Nuxated Iron є тепер всюди поширюваний друком, а старанне збадане його лікарем або аптикарем, повинно переконати їх, що се средство є великої лічничої вартости, і одиноким, які ми лікарі часто могли би записувати корисно нашим пацієнтам".

„Новітні способи вареня і скорість з якою люди живуть в тім краю, спричинила застрашаючий убуток зелїза в крови Американців як мущин так і женщин. Задля браку зелїза можете бути старою людиною вже в 30-літнім віці, духово притуплені, слабої памяти, нервові, злісні і зовсім вичерпані, підчас коли в 40-вім або 50-тім, як що не долягає Вам якась друга органїчна недуга, при значній скількости зелїза в Вашій крови, можете ще бути молоді духом, повні житя, та повні сили і енерґії.

„На доказ згадаємо про стан бувшого сенатора Злучених Держав Charles-а A. Towne, котрий по 58-ох роках житя є завзятий в спинаню ся по горах. Сенатор Товні каже: „Я уважаю Nuxated Iron за найзнаменитше средство реґуляційне, і тому я не можу без него обійтись".

„Дальше возьмім за примір бувшого комісаря здоровля Кеrr-а, котрий тішить ся в своїм 6..-літнім віці живостю, ділностю, повностию житя, руху і енерґії. Бувший комісар здоровля Kerr заявляє, що він завдячує свою особисту ділальність в так пізнім віку головно уживаню Nuxated Iron і уважає, що воно повинно бути записуване через кождого лікаря і уживане в кождім шпитали в краю.

Бувший секретар скарбу Леслі М. Шав каже: „Я уживав Nuxated Iron через короткий час і почуваюсь до обовязку поручити всім се средство як цінний тонїк".

Зелїзо є конче потрібне, аби кров могла змінити корм в житеві тілця. Без них, без згляду на те скільки Ви зїсте і що, корм перейде через Вас без користи. Не осягнете з них сили а кромі сего будете ще ослаблені, бліді і зівялі, зовсім так само як ростина не може розвивати ся в землі, в якій є брак зелїза. Коли Ви чуєтесь досить сильні і здорові, Ви повинні зробити слїдуючу пробу: Переконайте ся як довго можете іти або працювати без умученя, опісля зажийте дві пять ґранові пілї Nuxated Iron що дня три рази по їдженю через дві неділї. Відтак вдруге спробуйте свою силу, а переконаєте ся кільки Ви скористали. Богато нервових і висилених людий, котрі від літ терпіли, відзискали свою силу і витривалість в двох тижнях, як лише почали уживати зелїзо у властивій формі.

Поясненя фабриканта: Nuxated Iron, котрий є записуваний і поручуваний лікарями, і якого уживає нинї висше три міліони людий річно, не є жадним тайним средством, але аптикарям добре звісним. Не так як старші неорганїчні продукти зелїза, дає ся легко асимілювати, не псує зубів, не чорнить їх, ані також не осїдає в жолудку. Фабриканти заснівнять в повні вдоволяючі успіхи кождому купуючому, або звернуть Вам гроші. Купити його можна у всіх лїпших аптиках.

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ! ПОЗІР!

Ст. Джозеф, Мо. і околиця!

В НЕДІЛЮ, 8. ГРУДНЯ

точно о годині 2-гій пополудни
— відбуде ся —

ВЕЛИЧАВЕ ВІЧЕ

в церковній гали при Вірджінія і Шерман ул.

на якім будеть ся обговорювати дуже важні справи, відносячі ся до справи помочи українській депутації на мирову конференцію.

Сини Неньки України! Спамятаймо ся в так важній хвили та даймо відповідь на послідний клич нашої матери України, котра взиває останний раз своїх синів на поміч. Тож прибудьмо всі як один на се віче, бо справа важна і цінна. Незабудьмо, що „в лучности сила". 145

ЗА КОМІТЕТ: — **О. В. Кошель.**

СИРАКЮЗ, Н. Й.

Заходом Українського Тов. „Січ" і читальні „Просьвіти"

відограєть ся пораз перший в нашій місцевости представлене

СТРАЙК

сценїчний образ в 3. діях з житя хліборобів в Галичині, Н. Струтинського

В НЕДІЛЮ, 8. ГРУДНЯ 1918 Р.

в гали церковній на Савт Вілбур Аве.

Початок о годині 7-мій вечером.

Цїни місць: 50, 35 і 10 центів.

ДІЄВІ ОСОБИ:

Вокоман Підскакевич....п. В. Сеньків
Реєнтий.....................п. А. Богач
Настуня, його дочка.......п-на А. Трач
Маруся, подруга Насті.......................п-на М. Трипалюк
Іван, жидівський попихач..п. Гр. Трач
Семен, академик.........п. С. Гривнак
Василь, молодий господар..........п. Н. Дідуник
Василиха, його жінка..п-на П. Годжак
Никола, молодий парубок..........п. М. Пастух
Матій, молодий парубок.п. Г. Парибус
Мордко, арендар........п. П. Олійник
Павлуньо, школяр.п. С. Кашубінський
Юрко, школяр.......п. М. Мельничук
Жандарм..................п. І. Попик

Суфлєр **п. С. Соколовський.**

Чесний український загал зі Сиракюз і околиці отсим запрошуєть ся до ласкавої участи.

144-45 КОМІТЕТ.

ЯРИНОВО-ОВОЧЕВА ФАРМА

о 11½ акрах доброї, чистої землї в стейті Ню Джерзи, в віддаленю 1½ милї від стації, почти і міста (колія до Ню Йорку $2.00), дім майже цілком новий, поверховий о 8 румах, з верандою і пивницею, стайня, возівня, 2 курники, богато дерев овочевих. — Ціна $1500.00, з чого $800.00 готівкою, а решта на 6-річну сплату. По близші інформації голосити ся на адресу:

ФАРМА, 44-46
c/o A. U. EXCHANGE,
520 E. 6th St., New York, N. Y.

НЕ ВЕРІТЬ ЗА ЗЛЕ.

В останних 14 днях лучало ся в декотрих містах Злучених Держав і Канади, що купуючі не могли дістати Трінера Американського Еліксіру Гіркого Вина у своїх аптикарів. Надприродне запотребоване сего знаменитого ліку, котре оказало ся дуже успішне підчас еспанської інфлюенци, вичерпало всі засоби, а аптикарі на скоро не могли дістати нових засобів. Наша лябораторія подвоїла виріб, але кромі сего в наслідок великого запотребованя підчас інфлюенци ми не є в силї іти в парі з надміром замовлень. Тому є добре, щоби кождий держав свій засіб в хатї. Трінера Американський Еліксір Гіркого Вина чистить внутренности, помагає травити і скріпляє цілий устрій проти пошестних зародків. У всіх аптиках $1.10 — Трінера Лінімент є помічний на ревматизм, невральґію, біль в хребті і т. д. 35 і 65 центів в аптиках, почтою 45 і 75 центів. Ч. 145

JOSEPH TRINER COMPANY,
фабриканти ліків,
1333-1343 S. Ashland Avenue,
Chicago, Ill.

ВІД ПРОПУКЛИНИ ГИНЕ РІЧНО 7,000 ЛЮДИЙ.

Сїм тисяч людий кождого року сходить зі сьвіта, а погребні карти подають за причину їх смерти „Пропуклину". Чому? Поневаж сї нещасливці занедбали себе а навіть не звертали уваги на признаки сеї недуги, яке обявляєсь сверблєнем. Чи і Ви занедбуєте себе через ношене перевязок, пасків і инших річий? Перевязка в найлїпшім случаю, не є нічим иншим як непрактичним пристосованем — невластивою підпорою під валючою ся стїною і не можна її уважати за успішнїйшу як лише за механїчний прирад. Тиснене перевязки здержує циркуляцію крови; і позбавляє ослаблені мязи з тої найбільше потрібної їм поживи.

Однак наука найшла спосіб, і кождого терплячого від підвязок, отсим запрошуєсь до БЕЗПЛАТНОГО випробованя таки у своїй власній хатї, нової методи зв. Plapao, яка є одинокою науковою, практичною і успішною в лїченю пропуклини, яку сьвіт доси знає.

Plapao прилад приложений щільно до тіла, не може ніяк усунутись з місця, а тимсамим, не може розятрювати пропуклину ані втискати ся в тіло. Мягкий як вельвет, легко закладаєсь, недорогий. До ужитя як в часї роботи так і в часї спаня. Без пасків, спряжок і спружин.

Випробуйте як замикати отвір пропуклини, бо пропуклина з природи сама НЕ УСУВАЄТЬ СЯ. Вишліть своє імя ще нинї до Plapao Co., Block 3038, St. Louis, Mo., на безплатну пробу Plapao і потрібні інформації. 88ч—

ШКОЛА АКУШЕРІЇ.

Учіть ся АКУШЕРІЇ в нашій школї або в своїй хатї під нашою дирекцією; старанна, цілковита і скора наука; приймаєсь кождого часу. По укінченю видаємо ДИПЛЬОМ. Адресувати: International School of Midwifery, Inc., Dr. S. Deutsch, Pres., 229 E. 14th St., New York City. Телефон: Stuyvesant 933.

ДАРОМ

вишлемо кождому нашу ілюстровану книжочку під заг. „МІЛІОНИ ЗА ВИНАХОДИ", яка містить понад 100 фотографій і ілюстрацій. Пишіть по-ню ще нинї. 142ч—
AMER. EUR. PAT. OFF. Inc. (SV)
Pacific Blg., WASHINGTON, D. C.

ДО ВСІХ ІНТЕРЕСОВАНИХ.

Я терпів більше як 12 літ на долегливі болї голови, нервовість, болї в хребтї і жолудку, мав лихий апетит, ослаблене і запір. Я ходив з трудностию. Я радив ся кількох лікарів, однак здавалось, що вони не були в силї розпізнати мою недугу і не могли помочи менї.

Одного дня я перечитав оголошене д-ра Ганнона і я віддав себе сейчас під його опіку. Без жадної втрати часу від мого занятя, він дав менї поміч за першою візитою і менї полїпшалось. Тепер по 3-місячній опіцї я повернув до здоровля. Всї болї уступили. Я можу добре ходити, і коли передтим я міг заледви дещо їсти, то тепер я маю чудовий апетит і менї все що їм смакує. В дійсности мій стан є так знаменитий, що Ви майже не повірили би що я був хорий.

Я є вельми вдячним сему знаменитому специялїстови і складаю радо сю заяву, щоби і другі могли пізнати як много добра він робить для недужих людий.

ПАВЛО КОВАЛИК,
723 Willow Ave., Hoboken, N. J.
Aug. 11, 1918.

Читайте понизше оголошене д-ра Генона.

ЧИ ВИ Є ХОРІ?

Коли терпите на якусь нову скомплїковану або застарілу недугу а потребуєте помочи специялїста

ПРИЙДІТЬ ДО МЕНЕ — А Я ДОВЕДУ ДО РЕЗУЛЬТАТУ

скоро, тривало і за малу нагороду, без ніякої перерви у Вашім занятю. Мої офіси находились через довгі роки в тім самім будинку, і мене знають як осторожного, ревного і успішного специялїста. Одна візита в моїм офісї і точна екзамінація упевнить Вас, що я зверну Вас на дорогу яка веде до здоровля.

КОЛИ ВИ ТЕРПИТЕ

хронїчні болї голови, заворот голови, привиди, маячить ся Вам в очах, слаба память, слабі і непевні нерви, безсонність, болї в карку і хребтї, ревматизм в суставах, слабість горла, шкірні клопоти, недомаганя жолудка і кишок, невральґічні болї, виступи на язику і запір, прийдіть до мене.

ПРИМІНЮВАНЄ ЕЛЄКТРИКИ, ЗАШКІРНІ ВСТРИКУВАНЯ І ІНГАЛЯЦІЙНІ МЕТОДИ УПЕВНЯТЬ ВАС ПРО УСПІШНІ ВИСЛІДИ ЛІЧЕНЯ.

Порада зовсім даром.

Прийдіть нині. Не відкладайте.

Dr. HANNON

СПЕЦІЯЛЇСТ

146 E. 14th Street, New York, N. Y.

Напроти Tammany Hall

Години офісові: Денно від 9. рано до 4. попол.—Вечер: від 6. до 8. В неділї і признані сьвята: від 10. до 2. в полудне лише.

Осібний почекальний покій.

ЗДОРОВЛЄ Є НАЙБІЛЬШИМ СКАРБОМ.

Коли чоловік є здоровий—то має всьо. Є доброї волі, тішить ся житем, може заробляти, і через се йому нічого не бракує, має всьо, що в теперішних відносинах може мати. І тому нашою першою задачею є удержати себе в здоровлю, а коли втратили, знова відзискати його стараємось.

Се осягнемо уживанем

БОСАКОВОГО ЛІЧНИЧОГО ГІРКОГО ВИНА.

Лічнича сила сего вина була доказана в тисячах тисячів случаях недуг і немочий жолудка, кишок, нирок і т. д. Воно помагає творитись новій, здоровій крови, усуває з тіла всї нечистости і задля того воно є

ПІДСТАВОЮ І СКРІПИТЕЛЕМ ЛЮДСЬКОГО ЗДОРОВЛЯ.

Воно є виробляване з чистого вина, ріжних цїлющих ростин і корінців. Затим є природним ліком а його лїчнича сила є вельми успішною. Коли Ви терпите на жолудок, нестравність, нирок і инші долегливости, то уживайте

БОСАКОВЕ ЛІЧНИЧЕ ГІРКЕ ВИНО.

Поліпшене Вашого стану побачите скоро по тім, що в короткім часї здобудете кріпке здоровлє. 19ч—

Цїна за фляшку $1.00, 6 фляшок $5.50, а 12 фляшок $10.00.

Наше вино не продаєть ся як напій, але яко лік. Його можна дістати в аптиках а також в лїпших гостинницях. Коли нема його у Ваших сусїдних склепах, замовіть собі прямо у фабрикантів.

Michael Bosak Company, Scranton, Pa

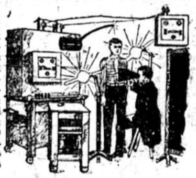
НАЙСТАРШИЙ І НАЙЛІПШИЙ МЕДИЧНИЙ
СПЕЦІЯЛЇСТ В ПІТСБУРҐУ, ПА.

Prof. Doctor B. F. Mullin

411 FOURTH AVE., PITTSBURGH, PA.

Напротив головної почти. Четвертий дім від Смитфілд стріт. Дивіть ся добре за написом з моїм іменем. 144—

Єсьм найстарший лїкар специялїст в Пітсбурґу, Па., для Українців. Лїчу більше як через 38 лїт хорих мущин і женщин. Вилїчивем тисячі а тисячі хорих людий то й Вам можу помочи. Маю дуже велику практику в лїченю ріжних слабостий і недуг. Уживаю найлїпших лїкарств. **Маю також одну з найлїпших електричних машин, якою послугую ся при оглядуваню в цїли розпізнаня хороби, а при помочи котрої можу видїти Ваші внутренности цїлком докладно як на долони.** До мене приходять хорі з далека і близька. Лїчу всякі хороби скоро і успішно. **ГОВОРИМО ПО УКРАЇНСЬКИ. ЦІНИ НИЗКІ. СОВІСНО ОГЛЯДАЮ КОЖДОГО. ПРИХОДІТЬ ДО МЕНЕ ЯК ДО ПРИЯТЕЛЯ.**

Урядові години: Від 9. рано до 6. веч. В недїлї від 10. рано до 2.поп.

ВАЖНЕ! — Витнїть се оголошенє і принесїть його зі собою.

Звісний Dr. GREY Спеціялїст

ПОНАД 30 ЛІТ
В ШТУЧНІМ ЛІЧЕНЮ ЕЛЄКТРИКОЮ

117 E. 17th St., БЛИЗЬКО UNION SQUARE New York City.

Він уже вилїчив тисячі людий і бажав би і Вас вилїчити, коли терпите на нирки або міхур, скірну недугу, ечему, пропуклину, гемороїди, фістулу, ревматизм, невральґію, нервовість, болї крижий, слабости носа, горла і жолудка, кашель, застуду. Запалене легких або всяку иншу хронїчну недугу. Коли лїкар, який лїчив Вас ще не вилїчив Вас, ідїть до добре звісного і давно основаного офісу д-ра Ґрея, бо він вилїчить те, чого другі не могли.

ПОРАДА ДАРОМ. — ЛІКИ $1.00.

За професійну обслугу числить низькі цїни.
Години: від 9-ої до 8-ої; в недїлї від 9-ої до 3-ої.

PERFECTION OIL HEATERS

Глядїть за Трикутною Торговельною маркою.

КОНЕЧНІСТЬ---А ЗБИТОК.

Не потребуєте побоюватись страшних наслідків перестуди зимної купальнї.

Переносна печ зв. Perfection Heater в кількох минутах огріває кімнату і дає вигоду, а навіть огріває воду коли голитесь.

Легка до чищеня і запалюваня. Не димить, не дає смороду і є дешева.

Aladdin Security Oil дає найлїпшу користь. Купіть собі печ Perfection тепер.

STANDARD OIL COMPANY
(New Jersey)
Newark New Jersey

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ПАТЕРСОН, Н. ДЖ. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 64, повідомляє своїх членів, що річний мітінг відбудеть ся дня 8. грудня, о годині 2-гій пополудни. Всі члени мають прийти, бо буде справоздане з цілого року і буде вибір нового уряду. — І. Верхоляк, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. (ФРЕНКФОРД). Тов. ім. Т. Шевченка, від. 35, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітінг відбудеть ся в суботу, 7. грудня. Кождий член безумовно має прибути на сей мітінг, з причини важних справ, котрі мусять бути полагоджені в сім році. Також відбудеть ся вибір нового уряду і справоздане з цілого року. Неявивший ся член заплатить 50 цнт. кари і дістане нагану від цілого товариства. Мітінг відбудеть ся як звичайно в галі п. Ковнацького. Початок о годині 7-мій вечер. Просить ся прибути на час. — В. Пеленський, секр.

ПІТСБУРГ, ПА. Тов. ім. Івана Франка, від. 53, повідомляє своїх членів, що річний мітінг відбудеть ся в слідуючу неділю, 8. грудня б. р., в галі п. Т. Гута, 528 Кебот Аве., С. С. Обовязком кождого члена явитись і вирівнати свої залеглости. Урядники здадуть річне справоздане зі свого діловодства в товаристві, як також буде вибір нового уряду. Неявившій ся член будуть карані після статута товариства. — М. Усик, секр.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. Тов. „Зап. Січ", від. 155, повідомляє своїх членів і позамісцевих членів, що річний мітінг відбудеть ся дня 8. грудня б. р., о годині 2.30 пополудни, в звичайній галі при 782 Стейт стр. Обовязком кождого члена явити ся і вирівнати свої залеглости, бо хто сего не зробить, буде суспендований. На тім мітінгу будуть ся приймати члени до товариства без вступного, а до У. Н. Союза після статута. Контрольна комісія здасть справоздане з діловодства з 1918 рік. Також буде вибір нового уряду. Неявивший ся член заплатить 50 цнт. кари, а урядник $1.00. Товариші! Всі як один і по одному новому, щоб наше товариство стало так славне, як було перед пару місяцями! — П. Щуцький, секр.

ВІЛІНҐ, ВА. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 55, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінг відбудеть ся дня 8. грудня б. р. в галі церковній при 42 Якоб стр. На сей мітінг всі члени мають прибути, бо будуть важні справи до полагодженя. Котрий член не явить ся на згаданім мітінгу, заплатить кару після устав. Прошу не забути. — Я. Вітенко, предс.; С. Грушевич, секр.

МІКІЗРАКС, ПА. Повідомляєсть ся всіх членів братства св. Володимира, від. 91, що дня 8. грудня відбудеть ся річний мітінг в галі Народного Дому, зараз по Службі Божій. Напоминаєсть ся всіх членів, аби явили ся на сей мітінг, бо є дуже важні справи до полагодженя, між иншими справа похоронних членів. Котрий член не прийде на сей мітінг, то буде караний. — С. Солончак, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. „Богородчиїв", від. 233, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річні збори відбудуть ся в суботу, 7. грудня, о годині 7.30 вечер, в Укр. Н. Домі під ч. 217-219 6-та ул., Н. Й. Всі члени мають явити ся на сей мітінг, бо є дуже богато справ до полагодження. — Д. Підгірний, М. Білічак, В. Костів.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

Пошукую свого стрийка ТЕОДОРА ВИНЯРЧИКА. Перед 4-ма роками мешкав під числом 1404 Peoria St., Chicago, Ill. Хто би о нім знав або він сам, прошу зголоситись на адресу: ANASTAZIA WINIARCZYK, 139 Tanes St., Allentown, Pa. 145-47

Пошукую свого мужа ІВАНА ТОДОРЧУКА, з села Хартонівці, почта Торське. Хто би о нїм знав або він сам дорогий муже, зголоси ся до мене в дуже важній справі на адресу: MRS. K. TODORCZUK, Fenwood, Sask., Canada. 145

Пошукую свого брата ІВАНА ДАНИЛЯКА, з села Зеленова, повіт Кіцмань, Буковина. В Злучених Державах перебуває 15 літ. Хто подасть його точну адресу, дістане $5.00 нагороди, або він сам нехай зголосить ся на адресу: SAM DANELIAK, 64 E. Adams Ave., Detroit, Mich. 144-46

Пошукую свого брата і сестру з роду Кавецьких, з села Лїщина, повіт Бібрка; сестра замужна за Михайлом Парколук, перебувае в Ню Йорку. Хто би о них знав або вони самі, прошу зголоситись на адресу: P. BORYK, 13 Mayor St., Boston, Mass. 44-46

Пошукую МИХАЙЛА ДИПКА і ТЕОДОРА КОЛІСНИКА. Мають перебувати в Шікаґо. Хто би о них знав або вони самі, прошу зголоситись на адресу: MR. FRANK KRAWCHUK, 317 E. 74th St., New York, N. Y. 3-5

Пошукую свого товариша МИХАЙЛА МАТІЙЧУКА, з села Ріпня, повіт Вижниця. Хто би о нїм знав або він сам, прошу зголоситись на адресу: WASYL JAKONIJCZUK, P. O. Alberta, Canada. 144-46

ПОШУКУЄ мешкане з харчем при родині. Голосить листовно або з агентом до кантарні: NICHOLAS CZERWONYJ, c/o „Holos Pravdy", 119 E. 7th St., New York, N. Y. 43-45

ДЯКОУЧИТЕЛЬ, з тенором голосом пошукує посади. Може провадити хор, парохіяльну школу, уряджувати театральні представлення. Місце може обняти першого грудня. Прошу зголошувати на адресу: DIAKOUCZYTEL, 39 Doerr Street, N. S. Pittsburgh, Pa. 143-45

КОТРА ГАЗДИНЯ хоче купити дешево полотняні мішки, з яких можна робити пошиви, плахти на постіль, рушники і другі річи, нехай ідет до NEW JERSEY BAG AND BURLAP CO., 631 Grand St., cor. Bishop St., Jersey City, N. J. 145-156

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Справа іміґрації по війнї.

Френк Морісон, секретар екзекутивного комітету Американської Федерації Праці, вніс на зборах реконструкційного комітету Народної Горожанської Федерації дві резолюції, з котрих перша домагаєть ся, щоби парлямент заборонив всяку іміґрацію до сеї держави на протяг пять лїт, або доти, доки всї жовнїри і робітники не найдуть собі занятя, а друга резолюція накликує парлямент назначити фонд, аби мінїстерство праці було всилї перевезти всїх воєнних робітників, позбавлених праці, там, де вони можуть дістати роботу, і давати їм тижневу платню протягом їх присилуваного безробітя.

Домагають ся представництва на мировій конференції.

Союз Малих Поневолених Національностий, президентом котрого є Фредерік Гов, іміґраційний комісар в Ню Йорку, вислав до президента Вілсона резолюцію, просячи його, щоби він постарав ся для них о повне, вільне і ненарушиме представництво на мировій конференції. До сього союза належать представники 22 малих і поневолених націй.

Фабрика льокомотив скорочує тиждень праці.

Управитель фабрики льокомотив у Скенектеди, Н. Й., заявив, що відтепер праця у фабриці буде тривати лише пять днів в тижни, з огляду на брак роботи. В падолистї біжучого року було так мало замовлень, що фабрика виробляла кождого дня лише чотири льокомотиви.

Будуть екзамінувати повертаючих жовнїрів.

Помічник мінїстра фінансів, Дж. Мойл, під управою котрого стоїть департамент здоровля, оповістив, що кождий жовнїр, який поверне з Франції до Злучених Держав, буде мусїв перейти найперше через руки лїкарської комісії, яка провірить стан його здоровля. Побоюють ся, що повертаючі жовнїри можуть привезти зі собою ріжні пошесні недуги.

Інфлюенца в Мізурі.

З Деслодж, Мізурі, пишуть: — В нас бушує страшна інфлюенца. Дня 24. падолиста померла тут Гандзя з Примяків Броницька, родом з Брониць, дрогобицького повіту в Галичинї. Її наймолодша дитина померла около 11-тої години рано, а матір о 8-мій годинї вечером того дня. Покійна оставила мужови четверо дітий.

З Портленд, Орегон.

В нас, у Портленд, Орегон, істнує товариство імени Івана Франка 92-гий відділ Українського Народного Союза. Товариство істнує вже два роки, членів однак має небогато, бо тутешні Українцї трохи байдужні. Є тут кільканайцять родин і самотних, які ще не належать анї до товариства анї до У. Н. Союза. Вони повинні зробити се в найблизшім часї. — Дня 7. вересня о 5-тій годинї рано згорів тут при роботї галицький Українець Іван Савицький, який працював яко паляч в тартаку. Покійний оставив жінку і троє дітий — Дня 16. падолиста помер на інфлюенцу галицький Українець Павло Теслюк; оставив жінку і двоє дітий. Оба покійники не належали до жадної орґанізації. — **Г. Пелех.**

Перетоплено 150,000.000 срібних долярів.

Понад 150,000.000 срібних долярів витягнено з державної каси в останних кількох місяцях і перетоплено на одноцїльну масу. Перетоплене срібло вивезеть ся до Індії й инших орієнтальних держав, де бракує малих срібних монет. Час від часу срібло висилаєть ся в пильно стережених поспішних поїздах до пристаний над Тихим океаном.

Протягом року померло 11 сьвящеників.

Протягом 1918 року — як пише „Місіонар" — померло 11 греццко-католицьких сьвящеників у Злучених Державах. З них було шість галицьких, а саме оо. Заклинський, Константкевич, Орун, Рубинович, Курило і Добушовський, і пять угроруських.

Зза тюремних мурів.

Обчислено, що під теперішну пору в арештах Злучених Держав є около 200 членів орґанізації „Промислових Робітників Сьвіта", які очікують на судову розправу. Про їх поводженє сьвідчать низше наведені факти, подані одним арештованим, який сидить тепер в тюрмі у Вічіта, Канзас., а опубліковані в нюйорській газеті „Кол", з 4. грудня.

В тюрмі у Вічіта перебуває тепер 34 робітники, які рік тому старали ся зорганізувати страйк нафтяних робітників. Їх оскаржено о підбурюванє робітників проти правительства, замкнено за се до тюрми і вони до нинї сидять в тюрмі, очікуючи розправи. При арештованю суд зажадав 10.000 долярів кавції від кождого робітника, але зложити таку суму було неможливо і тому вони сидять в арештї ще до нинї. Не всї; один з них вже помер, два лежить тяжко хорих, а один зійшов з ума. Кажуть, що се наслїдки обставин, серед яких жиють арештовані. Сї обставини, як впевняють, пригадують собою середні віки. Келїя вузка, темна, вогка. В нїй брак воздуха, брак вентиляцій. Келії не огріваєть ся, а арештант дістає лише два тоненькі коци до накриваня. Харч є найгіршого рода, посудина нїколи не мита. Вікон в келії нема; арештант не бачить сьвітла, як в день так в ночи. Лише о 9-тій годинї рано і о 3-тій пополудни, коли арештованим дають їсти, впустять до келії трохи сьвітла.

Тюрма, в якій посаджено сих 33 (бо один помер) робітників, є в виді колеса. Зі всїх боків замикає її зелїзна стїна, яка не впускає сьвітла. Є лише один вхід; ним впускають арештанта до келії. Арештованих випускають лише раз в тижни на двір на протяг двох годин, аби викупали ся і випрали собі біле. Лїкарська обслуга гідна пожалуваня. Коли арештант занедужає, то лїкар аж по кількох днях прийде його оглянути. Один арештований лежав хорий три тижнї, а лїкар не відвідав його анї разу. Кажуть, що в сїй державі є лише три такі арешти.

Треба розуміти, що арештовані є політичними виновниками, яким провини ще однак не доказано. Вони вже рік сидять, очікуючи розправи, яка мала відбути ся минувшого лїта, але судія відложив її на осінь, бо сам виїхав на лїтні ферії.

Справа молочного тросту в Ню Йорку.

Остання підвишка цїни на молоцї присилувала міські власти в Ню Йорку вглянути трохи в роботу молочного тросту, так-званого „Дейримен'с Лїґ". Майор Ню Йорку віднїс ся був листовно до федерального адмінїстратора поживи Гувера і просив його, аби Гувер позволив йому перевести слїдство в справі останної підвишки цїни на молоцї. Гувер видно згодив ся на пропозицію майора Гайлена, бо молочне питанє розбирають вже судові власти. В перших днях слїдства почали виходити на денне сьвітло ріжні скандалики. Отсе суд доказує, що одинокою причиною дорожнї є молочний трост, який контролює продуковцїв (фармерів) і каже їм жадати за молоко такі цїни, яких бажає молочний трост Фармер мусить підпорядкувати ся тростови, бо в противнім разі трост знищить фармера. Коли молочний трост не мав сили і фармери не були від нього залежні, вони побирали за кварту молока 3 центи. Колиж тепер молочний трост обняв контролю над продукцією молока, він каже фармерам жадати за кварту молока аж 9 центів. Сї девять центів йдуть всї в кишеню фармера. Фармер мусить платити від них грубий податок тростови. І так — кождий фармер мусить платити молочному тростови 25 центів податку за кожду корову; кождий фармер мусить платити молочному тростови одного цента податку за кождих 100 фунтів проданого молока. Ще много инших належитостий фармер мусить платити. Справа з тими податками маєть ся остаточно так, що з 9 центів, які фармер побирає за кварту молока, молочний трост бере більшу половину в формі податків; з тих 9 центів фармерови лишаєть ся може лише 3 центи. — Судове слїдство в тій справі продовжаєть ся.

Видатки Злучених Держав у слїдуючім роцї.

Видатки правительства Злучених Держав у фіскальнім роцї 1919-1920 мають виносити 7 мілїярдів 443 мілїони 415 тисяч 838 долярів. З того на армію і фльоту призначують ся 5.212,000.000 долярів. Сплата відсотків за воєнні позички побере 893,000.000 долярів, а 579,000.000 долярів призначуєть ся на дальшу будову торговельної фльоти. Сьогорічний буджет виносить 24.599,000.000 долярів. Мінїстерство війни хоче 2.556,000.000 долярів на слїдуючий рік, аби спровадити армію з Европи, а мінїстерство фльоти хоче на свої потреби 2.656,000.000 долярів. Парлямент має коштувати державу 17,955.000 долярів; президент і кілька його прибічних бюр 5,981.000 долярів; мінїстерство заграничних справ 12,725.000 долярів; мінїстерство фінансів 1.427,515.000 долярів; Панамський канал 12,216.000 долярів; мінїстерство внутрішних справ 270,283.000 долярів; мінїстерство рільництва 58,283.000 долярів; мінїстерство промислу і торговлї 39,388.000 долярів; мінїстерство праці 26,712.000 долярів; мінїстерство справедливости 14,188.000 долярів; федеральні суди 1,410.000 долярів; на заграничні розходи (консулярна служба) 11,042.000 долярів; індіянські справи 11,939.000 долярів; на пенсії з попередних війн 220,000.000 долярів. Решта має бути подїлена в меньших сумах на инші потреби краю.

10.000 Американцїв оженило ся у Франції.

Сьвященик др. Стефан Стедмен МекФарленд, який щойно повернув з Франції до Ню Йорку, заявив, що 10.000 американських жовнїрів повінчало ся з французькими дївчатами, а много ще задумують се зробити.

ЗАГАЛЬНІ ВІСТИ.

Зелїзниця Бордо-Одеса.

З Парижа доносять під датою 24. падолиста: — Жіль Сель, щойно іменований помічник мінїстра публичних робіт і транспортів, заявив у розмові з „Ль'Інформасіон", що робить ся досліди над пляном про великий міжнародний зелїзничий шлях з Бордо до Одеси. Оповіщенє, що французьке правительство студіює пляни про міжнародну зелїзницю з Бордо до Одеси, є дальшим кроком вперед до зреалїзованя ідеї про горизонтальний шлях через Европу, який лучив би всї великі торговельні міста. Про сей шлях довго думано, але се є перший практичний крок до переведеня його в житє. Загальна лїнія йшла би паралельно до 45 степеня ширини і бічними відногами лучила би міста між Атлянтиком, а бувшою Росією через територїї, які прихильно відносили ся до справи алїянтів. Проєктований шлях іде лїнією Бордо-Ліон-Медіолян-Венеція-Трієст-Заґреб-Білгород-Букарешт-Одеса.

Анґлїйська мова урядовою мовою конференції.

В Парижи обговорюють тепер питанє, яка мова має бути урядовою мовою мирової конференції. Є проєкти, щоб нею була мова анґлїйська. Колиб се стало ся, то се був би перший великий міжнародний конгрес з анґлїйською мовою яко урядовою, бо досї за посередника дипльоматії уважано французьку мову. Кажуть, що з практичних причин анґлїйська мова буде відповіднїйша ніж французька для більшого числа делеґатів, бо навіть на засїданях міжалїянтської конференції всї делеґати, крім двох, говорили по анґлїйськи.

Довги Анґлїї.

Державні довги Великої Британії виносили з днем 30. вересня б. р. 6.875,000.000 фунтів стерлїнгів (около 35 мілїярдів долярів), — заявив Станлей Балдвін, парляментарний секретар при мінїстерстві фінансів.

Збіжева продукція Канади.

Канадійське статистичне бюро оповіщає, що в біжучім роцї Канада зібрала 758,261.700 бушлїв збіжа, в порівнаню до 698,394.700 бушлїв в 1917 роцї, 548,797.700 бушлїв в 1916 роцї, і 1.068,109.850 бушлїв в 1915 роцї.

Відкрите нової комети.

Професор Шор, директор обсерваторії в Гамбурґу, відкрив нову комету підчас обсервації 23. падолиста 1918 року.

В кождій українській хатї повинна находитись часопись „Свобода".

Іван Франко.

МАРНО ПЛАЧЕШ.

Ти плачеш. Сліз гірких потоки
На твойому лиці блїдому
Лишають свій слїд — не глибокий,
Та замітний вже оку мому.

Ти плачеш. Ти, що відїпхнула
Любов мою як сиротину,
Тепер надармо просиш, ловиш
Любови хоч би крапелину.

Твоєю дивною красою
Надармо всїх манищ ти к' собі:
Се труп убитої любови
Не допуска любови к' тобі.

І марно зинуть, марно гинуть
Лїта найкрасші молодії!
Ти памятник живий, небого,
На гробі власної надії...

Марко Скритий.

МОЖЕ МИ ЩЕ ЗІЙДЕМОСЬ...

Як бувало весною
Ти йшла разом зі мною
Битою стежкою в гаю,
Ти глибоко вздихала
І сердешно казала:
— Любий, тебе я вірно кохаю"...

Весна нинї минула,
Любов наша пірнула
Геть глибоко у море студене;
В твоїм серцї скрижалї,
В моїм смуток, печалї —
Нема щастя ні в тебе ні в мене...

Мов кущ серед поля,
Поломала нас доля
Мене вправо, а тебе вліво;
Тебе з иншим заїнчали,
Менї иншую дали, —
Не милу ні серцем ні тїлом...

Так! Весна вже минула,
Хоч і коротка так була, —
Вже віє вітром студеним;
Серед тої розпуки,
Тоски, горя і муки
Моє серце беть ся скажено...

Але болї всї зношу
І тебе щиро я прошу —
Ти наруги зноси всї покірно!
Може ми ще зійдемось
Й без попа поберемось,
Бо і я любив тебе вірно...

СМЕРТЬ КОМАРЯ.

(З уст народних).

Гей, у лісї туп зробив ся —
Комар з дуба повалив ся.

Вилетїла муха з хати
Комаренька ратувати:
Ах, комареньку, комаре,
Жалую тя не помалу,
Чим же я тя тепер влїчу,
Коли тобі щиро жичу?
Піду масти купувати,
Головоньку смарувати.

Кліщі з дуба поспадали,
Головоньку постискали;
Свіршки почали свистати,
Аби біль той резіґнати.

Як же по собі зважаєш,
Чи умреш, чи подужаєш?

Кінчать ся житя години,
Нема смерти без причини...

Кому запишеш свої гроші,
Свої добра?

Половину дам ксьондзови
І дякови,
А решту на сироти
І на вдови.
А ще тим треба дати,
Що мя будуть жалувати,
А лїси і поля —
Най дїсть ся божа воля.

Деж ся скажеш поховати,
Свої кости вскладати?

Поховайте мене в лїсї
При зелененькім орісї.
І насїйте рути-зїля;
Як прийде сьвята недїля —
Будуть люди зїле рвати,
Комаренька споминати:
Десь тут лежить комарище,
Чужой крови пийчище;
Десь тут лежить його тїло,
Не одного ся наїло;
Десь тут лежить його сало,
Що віз фунта ваги мало.
Амінь, амінь, комарище,
Амінь, амінь, пийчище,
Не одному грав на носї,
Тепер лежи у поросї.

АФОРИЗМИ.

Пізнаєш ти колись, молодче, яким солоним тістом смакує хлїб чужий, як твердо вниз і вгору ходити сходами чужими!... (Данте)

Серце є осїдком мінїстерства твоїх внутрішних справ.

Ева була оригінальною женщиною; всї инші є її прообразом...

Присилувана добродійність тратить свою вартість.

У сьвітї є много родичів, але мало дїйсних батьків та материй.

Нема нічого сильного в сьвітї; навіть слова безсильні.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

Н. Н., Бруклин, Н. Й. — Безіменних дописий ми не поміщуємо.

Українцї в Ню Кенсінгтон, Па. — Ваше письмо ми передали управі Українського Народного Комітету.